

Nr. 1-35/18-866 din 05.06.2020.

Nr. _____ din _____

Curtea Constituțională a RM
Mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 28

Curtea de Apel Chișinău, Vă remite sesizarea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate depusă de reprezentantul lui Tonu Sergiu, avocatul Cristian Iustin, întru verificarea constituționalității art. 67 alin. (2), (7) Cod de executare al Republicii Moldova, depusă în cadrul examinării cauzei civile în ordine de recurs, la cererea de chemare în judecată depusă de S.C. "Agro-Peciște" S.R.L., Sergiu Tonu către S.C. "Elitagrotehnologie" S.R.L, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Romaliischi Maxim privind repunerea în termen cu anularea procesului-verbal de sechestru nr. 175-3553/2017 din 19 decembrie 2017.

Anexe:

- Originalul cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate. (16 file).
- Încheierea Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 04.06.2020. (2 file).

Judecătorul
Curții de Apel Chișinău

Viorica Mihaila

10:35

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA		
Intrare Nr.	919	
" 10 "	06	2020

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușeanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

Prezenta sesizare este un document juridic și poate afecta drepturile și obligațiile dumneavoastră.

I – AUTORUL SESIZĂRII

1. **Nume:** TONU
2. **Prenume:** Sergiu

4. **Numele și prenumele reprezentantului*** IUSTIN Cristian

5. **Ocupația reprezentantului:** Avocat

II – OBIECTUL SESIZĂRII

12. Prezenta sesizare are ca obiect, examinarea și verificarea constituționalității sintagmei: **„documentul se consideră înmănat destinatarului la data indicată în avizul de primire.”** din prevederea alin. (2) al art. 67 din Codul de Executare nr. 443 – XV din 24.12.2004, precum și examinarea și verificarea constituționalității alin. (7) al art. 67 din Codul de executare, conform căruia, **„termenul de contestare curge de la data indicată în avizul de primire, în confirmarea transmiterii documentului sau în procesul-verbal de înmânare a actului persoanelor indicate la alin. (2) și (3), sau de la data comunicării actului în modul prevăzut la alin. (4).”**

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

13.

În data de 15 ianuarie 2018, debitorii Tonu Sergiu și SC „Agro-Peciște” SRL, au depus în cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Central o contestație formulată împotriva creditorului SRL „Elitagrotehnologie”, intervenient accesoriu executor judecătoresc Romaliischi Maxim, cu privire la repunerea în termenul de contestare a procesului-verbal de sechestru nr. 175-3553/2017 din 19 decembrie 2017, anularea acestui proces-verbal, precum și obligarea executorului judecătoresc să ridice sechestrul de pe bunurile indicate în procesul-verbal.

În motivarea acțiunii, reclamantul Tonu Sergiu a invocat faptul că, executorul judecătoresc Romaliischi Maxim, a expediat copia procesului-verbal de sechestru la adresa unde domiciliază mama reclamantului, aceasta recepționând procesul-verbal la data de 03.01.2018, iar, pe reclamantul Tonu Sergiu la informat despre recepționarea acestui proces-verbal abia la data de 09.01.2018, fiind limita termenului de 7 zile privind contestării procesului-verbal de sechestru în conformitate cu art. 118 din Codul de executare.

Astfel, având în vedere faptul că a avut nevoie de un anumit interval de timp pentru a contracta un avocat, precum și pentru a fi formulată o contestație, în termen de o zi, era în imposibilitate să realizeze aceste acțiuni, inclusiv și acțiunea de depunere a contestației în cancelaria instanței de judecată.

Respectiv, la înaintarea acțiunii, a solicitat repunerea în termen, dat fiind faptul că efectiv cu conținutul procesului-verbal a luat cunoștință la data de 09.01.2018, astfel, din acel termen necesită a fi calculată prescripția termenului de 7 zile în partea ce ține de contestarea procesului-verbal de sechestru.

Prin Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 29.11.2019, judecător Dan Sîrbu, acțiunea înaintată de către reclamantul SC „Agro-Peciște” SRL și Tonu Sergiu, a fost respinsă ca fiind tardivă.

Pentru a ajunge la concluzia dată, instanța a făcut trimitere la prevederile art. 67 alin. (1) și (2) din Codul de Executare, totodată, instanța de fond a statuat faptul că, executorul judecătoresc totuși a adus la cunoștință copia procesului-verbal de sechestru din 19.12.2017, mamei debitorului Tonu Sergiu, Elenei Tonu, la data de 03.01.2018. Astfel, în temeiul art. 67 alin. (2) din Codul de executare, instanța a constatat faptul că dacă actul executorului judecătoresc este adus la cunoștință unei rude a acestuia, faptul dat are ca efect aducerea la cunoștință a actului direct destinatarului, respectiv instanța a costat faptul că reclamantului în speța concret examinată i s-a adus la cunoștință procesul-verbal de sechestru la data de 03.01.2018, adică atunci când mama acestuia a primit, și nu la data de 09.01.2018, când acesta efectiv a făcut cunoștință cu actul executorului judecătoresc, concluzia instanței se bazează exclusiv pe norma legală stabilită la art. 67 alin. (2) din Codul de Executare.

Prin urmare din aceste considerente acțiunea a fost respinsă ca fiind tardivă.

Împotriva Încheierii instanței de fond, a fost declarat recurs la data de 09.12.2019, de către recurenții SC „Agro-Peciște” SRL, și Tonu Sergiu.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI,
PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

14.

În opinia noastră, sintagma „**documentul se consideră înmănat destinatarului la data indicată în avizul de primire.**” din prevederea alin. (2) al art. 67 din Codul de Executare nr. 443 – XV din 24.12.2004, precum și alin. (7) al art. 67 din Codul de executare, conform căruia, „**termenul de contestare curge de la data indicată în avizul de primire, în confirmarea transmiterii documentului sau în procesul-verbal de înmânare a actului persoanelor indicate la alin. (2) și (3), sau de la data comunicării actului în modul prevăzut la alin. (4).**” sunt neconstituționale, prin urmare, încalcă drepturile fundamentale ale reclamantului, în concret referindu-ne la următoarele.

LEGISLAȚIE PERTINENTĂ

CONSTITUȚIA REPUBLICII MOLDOVA

Articolul 1

Statul Republica Moldova

- (1) Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil.
- (2) Forma de guvernământ a statului este republica.
- (3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sânt garantate.

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

- (1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.
- (2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

- (1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.
- (2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

- (1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.
- (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 26

Dreptul la apărare

- (1) Dreptul la apărare este garantat.
- (2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.
- (3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.
- (4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

- (1) Dreptul la proprietate privată, precum se creanțele asupra statului sânt garantate.
- (2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.
- (3) Avera dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.
- (4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contraveniți pot fi confiscate numai în condițiile legii.
- (5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.
- (6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

- (1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.
- (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sânt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.
- (3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.
- (4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

CONVENȚIA PENTRU APĂRAREA DREPTURILOR OMULUI ȘI A LIBERTĂȚILOR FUNDAMENTALE (Roma, 4.XI.1950)

Articolul 6

Dreptul la un proces echitabil

1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia, în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

PROTOCOLUL NR. 1 LA CONVENȚIA PENTRU APĂRAREA DREPTURILOR OMULUI
ȘI A LIBERTĂȚILOR FUNDAMENTALE (Paris, 20.III.1952)

Articolul 1

Protecția proprietății

Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

CODUL DE EXECUTARE NR. 443 – XV DIN 24.12.2004

Articolul 2. Principiul legalității

Executorul judecătoresc asigură executarea silită a documentelor executorii în strictă conformitate cu prezentul cod și cu alte acte normative.

Articolul 9. Atacarea actelor executorului judecătoresc

Participanții la procedura de executare, alte persoane interesate ale căror drepturi ori interese ocrotite de lege au fost încălcate printr-un act de executare pot ataca actul în conformitate cu legea.

Articolul 67. Expedierea și înmânarea actelor executorului judecătoresc

(1) Actele executorului judecătoresc se trimit destinatarului prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, sau prin orice alt mijloc care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui (telegramă, fax, email etc.) ori se înmânează personal destinatarului ori altor persoane indicate la alin. (2) de către executorul judecătoresc din oficiu sau la cererea părții interesate.

(2) În cazul absenței destinatarului persoană fizică, documentele menționate la alin. (1) se înmânează unui membru adult al familiei lui, rudelor, afiniilor acestuia sau unei persoane care locuiește cu destinatarul, unei persoane cu funcție de răspundere din primărie sau președintelui asociației locatarilor de la domiciliul destinatarului, pentru a i se transmite lui. Persoana care a primit documentele este responsabilă de transmiterea sau de comunicarea lor neîntârziată destinatarului, răspunde pentru prejudiciile cauzate prin necomunicarea sau prin comunicarea tardivă a actelor. **Documentul se consideră înmănat destinatarului la data indicată în avizul de primire.**

(3) În cazul persoanei juridice, documentele se expediază pe adresa ei juridică și se consideră recepționate la data intrării lor în sediu sau la data înmânării lor unui angajat din administrație, din oficiul sau din secretariatul debitorului pentru a fi transmise destinatarului.

(4) În cazul în care înmânarea actului executorului judecătoresc către persoanele indicate la alin. (2) și (3) nu a fost posibilă, actul va fi comunicat prin publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(5) Atât destinatarul, cât și persoana care a primit documentele pentru a le transmite semnează și restituie avizul de primire.

(6) Refuzul de a primi actele executorului judecătoresc se atestă de către executorul judecătoresc în proces-verbal. Acest fapt însă nu împiedică efectuarea actelor de executare.

(7) **Termenul de contestare curge de la data indicată în avizul de primire, în confirmarea transmiterii documentului sau în procesul-verbal de înmânare a actului persoanelor indicate la alin.(2) și (3), sau de la data comunicării actului în modul prevăzut la alin.(4).**

Articolul 118. Procesul-verbal de sechestrare și/sau de ridicare a bunurilor

(1) Despre sechestrarea și/sau ridicarea bunurilor se întocmește un proces-verbal în 3 exemplare, după modelul prevăzut la art.75 din prezentul cod.

(2) În procesul-verbal se enumeră obiectele și documentele sechestrate, indicând-se numărul, măsura, greutatea lor, genul, elementele de individualizare, gradul de uzură și, pe cât este posibil, valoarea lor. În cazul valorilor mobiliare, se indică numărul, emitentul, prețul nominal și alte date cunoscute la momentul sechestrării lor.

(3) Procesul-verbal de sechestrare și/sau de ridicare a bunurilor se aduce la cunoștință tuturor persoanelor care participă la efectuarea acestor acte procesuale, fapt confirmat prin semnătura fiecăreia. Refuzul de a semna procesul-verbal se consemnează în acesta.

(4) Dacă, în timpul aplicării sechestrului, debitorul sau alte persoane au încălcat ordinea publică ori au încercat să distrugă sau să ascundă bunurile, executorul judecătoresc va consemna în procesul-verbal aceste acțiuni, indicând, totodată, și măsurile pe care le-a întreprins.

(5) Procesul-verbal de sechestrare și/sau de ridicare a bunurilor poate fi contestat în instanță de judecată în termen de 7 zile de la data întocmirii sau comunicării lui, după caz.

MOTIVAREA EXCEPȚIEI DE NECONSTITUȚIONALETATE

Onorată Curte, considerăm că sintagma „**documentul se consideră înmănat destinatarului la data indicată în avizul de primire.**” din prevederea alin. (2) al art. 67 din Codul de Executare nr. 443 – XV din 24.12.2004, precum și alin. (7) al art. 67 din Codul de executare, conform căruia, „**termenul de contestare curge de la data indicată în avizul de primire, în confirmarea transmiterii documentului sau în procesul-verbal de înmânare a actului persoanelor indicate la alin. (2) și (3), sau de la data comunicării actului în modul prevăzut la alin. (4)**”, contravin prevederilor Constituției Republicii Moldova precum și a Tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte reieșind din următoarele considerente.

I. Încalcă dreptul fundamental al persoane de acces la justiție.

Atât Curtea Constituțională cât și Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa, recunoaște justițiabilului dreptul de a avea un acces la justiție efectiv și nu iluzoriu.

În acest sens, înaltele Curți, au definitivat faptul că, justițiabilul va beneficia efectiv de dreptul de a avea acces la justiție, în cazul în care acestuia i se oferă dreptul de a formula o contestație asupra unui act emis de către o entitate, exclusiv de la data comunicării actului destinatarului, adică nemijlocit justițiabilului al cărui drepturi și interese sunt vizate în actul contestat.

Astfel, în Hotărârea Curții Constituționale nr. 6 din 19 martie 2019 § 61, s-a definitivat faptul că, [...], dreptul de a formula o contestație nu poate fi exercitat în mod efectiv decât de la data la care persoanei i se aduce la cunoștință actul contestat. În caz contrar, el riscă să devină unul teoretic și iluzoriu. De vreme ce statul garantează un drept, acesta trebuie să creeze premisele realizării acestuia.

Subsecvent, *CtEDO în cauza Parohia Greco-Catolică Lupenii și alții împotriva României*, § 72 invocă faptul că, Curtea reamintește că efectivitatea dreptului de acces la instanță impune ca o persoană să beneficieze de o posibilitate clară și concretă de a contesta un act ce constituie o ingerință în drepturile sale.

Așadar, raportând voința înaltelor Curți expusă *supra*, la prevederile legale supuse controlului constituționalității constatăm faptul că Codul de Executare a Republicii Moldova la articolele vizate, nu oferă justițiabilului dreptul de a realiza o contestație de la data când actul executorului judecătoresc i-a fost nemijlocit adus la cunoștință

Or, reieșind din interpretarea exercitată de către instanța de fond, precum și cum rezultă nemijlocit din conținutul normelor supuse controlului constituționalității, termenul de contestare a actului executorului judecătoresc curge de la data când acel act a fost adusă la cunoștință anumitor persoane terțe al căror drepturi și interese legitime nu sunt vizate în acel act, și nu de la data când efectiv fie executorul judecătoresc sau persoanele terțe invocate la art. 67 alin. (2) din Codul de Executare îi aduc la cunoștință acel act destinatarului.

Considerăm că sintagma „**documentul se consideră înmănat destinatarului la data indicată în avizul de primire.**” din prevederea alin. (2) al art. 67 din Codul de Executare nr. 443 – XV din 24.12.2004, examinat în contextul interpretării în ansamblu a acestui aliniat, contravine prevederilor constituționale și garantează justițiabilului doar un drept iluzoriu și nu unul efectiv, or, în cazul în care din culpa persoanelor indicate la art. 67 alin. (2) din Codul de Executare, actul executorului judecătoresc nu fi este adus la cunoștință în termenul de 7 zile de contestare a procesului verbal de sechestrare, justițiabilul nu își mai poate exercita dreptul de a contesta acest act. Respectiv, dreptul acesta rămâne a fi doar unul teoretic și nu practic și efectiv.

Totodată, alin. (7) al art. 67 din Codul de executare, conform căruia, „**termenul de contestare curge de la data indicată în avizul de primire, în confirmarea transmiterii documentului sau în procesul-verbal de înmânare a actului persoanelor indicate la alin. (2) și (3), sau de la data comunicării actului în modul prevăzut la alin. (4)**”, de asemenea considerăm ca fiind unul neconstituțional.

Or, indică expres că termenul de contestare a actului executorului judecătoresc va curge de la data indicată în avizul de primire a actelor, de către persoanele invocate la alin. (2) al art. 67 din Codul de Executare.

Considerăm că normele juridice enunțate supra, în redacția actuală încalcă drepturile și interesele legitime ale persoanei în concret, dreptul de a avea accesul liber la justiție, dreptul la apărare, or, justițiabilului efectiv nu îl poate exercita în cazul în care un anumit terț care nici măcar nu este parte a procedurii de executare nu îi aduce la cunoștință acest act.

Prin intermediul acestei norme statul s-a eliberat de obligația sa pozitivă de a aduce la cunoștință justițiabililor actele ce vizează drepturile și interesele legitime și s-a absolvit de răspundere punând această răspundere exclusiv pe seama justițiabilului care efectiv nu își poate exercita un drept fundamental sau pe persoanele terțe invocate la art. 67 alin. (2) care poartă răspundere pentru neinformare la timp.

Astfel, prin prisma normelor citate, justițiabilului i se garantează un drept exclusiv teoretic, dat fiind că în practică în anumite circumstanțe acesta nu poate fi exercitat, or, depinde exclusiv de anumite persoane private care subiectiv vor decide asupra modalității și momentului de comunicare a acestui act.

Iar, CtEDO evocă clar, că, Convenția nu garantează drepturi teoretice și iluzorii, ci drepturi concrete și efective [*Airey împotriva Irlandei, pct. 24*].

Așadar, prin prisma argumentelor invocate supra, considerăm că normele supuse controlului constituționalității încalcă dreptul fundamental al persoanei de acces la justiție, motiv pentru care solicităm declararea neconstituționalității acestora.

II. Încălcarea principiului securității raporturilor juridice, calității și previzibilității legii.

Exigențele preeminenței dreptului presupune, *inter alia*, asigurarea de către stat (legiuitor) a respectării caracterului de legalitate, calitate, accesibilitate, previzibilitate și certitudine juridică la adoptarea anumitor legi.

În acest sens, în cauza *Sunday Times contra Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, 1979*, *Rekvényi contra Ungariei, 1999*, *Rotaru împotriva României, 2000*, *Damman împotriva Elveției, 2005*, CtEDO a subliniat că „nu poate fi considerată «lege» decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și regleze conduita. Individul trebuie să fie în măsură să prevadă consecințele ce pot decurge dintr-un act determinat”; „o normă este previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane – care, la nevoie poate apela la consultanță de specialitate – să își corecteze conduita”; „în special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice”. Sub acest aspect, principiul securității juridice se corelează cu un alt principiu, dezvoltat în dreptul comunitar, și anume principiul încrederii legitime.

Cu titlu informativ, aducem la cunoștință și faptul că, potrivit jurisprudenței Curții de Justiție a Comunităților Europene (de exemplu cauzele *Facini Dori v Recre, 1994*, *Foto-Frost v Hauptzollant Lübeck-Ost, 1987*), principiul încrederii legitime impune ca legislația să fie clară și predictibilă, unitară și coerentă, de asemenea, impune limitarea posibilităților de modificare a normelor juridice, stabilitatea regulilor instituite prin acestea.

În aceeași ordine de idei, statuăm și faptul că Curtea Constituțională, în pct. 62 din Hotărârea nr. 7 din 24.05.2012, menționează că, pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție.”

Așadar, având în vedere exigențele instituite de înaltele Curți, constatăm faptul că la adoptarea anumitor legi, legiuitorul urmează incontestabil să țină cont de criteriile unanim recunoscute atât la nivel național cât și internațional vis-a-vis de calitatea legilor.

Raportând la speța în cauză prevederile statuat supra în prezentul capitol, specificăm următoarele:

În conformitate cu art. 67 alin. (7) din Codul de Executare, termenul de contestare a actelor executorului judecătoresc curge de la data când acest act i-a fost comunicat persoanelor terțe invocate la aliniatul (2) al aceluiași articol.

Iar, potrivit art. 118 alin. (5) din Codul de Executare, termenul de contestare a procesului-verbal de sechestrul curge de la data comunicării lui. Nespecificându-se în mod concret persoanele cărora urmează să le comunice procesul-verbal.

Astfel, având în vedere principiile menționate în capitolul I al prezentei secțiuni „*Încalcă dreptul fundamental al persoane de acces la justiție*” constatăm că voința legiuitorului exprimată la art. 118 alin. (5) este că comunicarea urmează a fi făcută nemijlocit destinatarului adică persoanei a căror drepturi sunt afectate prin acest act.

Iar, art. 67 alin. (7) din Codul de Executare, prevede o altă modalitate de curgere a termenului de prescripție, (termenul de contestare curge de la comunicarea actului persoanelor terțe) ceea ce duce la o interpretare arbitrară a normelor de drept cu privire la o anumită situație juridică, fapt care generează încălcarea principiului certitudinii juridice.

Respectiv, în calitate de consecință apar situații în care justițiabilul nu își poate regla considerabil conduita astfel încât să își exercite dreptul de a contesta un proces-verbal de sechestrul (acte emis de executorul judecătoresc).

Or, art. 118 alin. (5) din Codul de Executare prevede faptul că procesul-verbal de sechestrul se contestă în termen de 7 zile de la data comunicării, nespecificându-se în mod concret „de la data comunicării cui”, iar art. 67 alin. (7) din Codul de Executare prevede că curgerea termenului de contestare a actelor executorului judecătoresc (inclusiv și procesul-verbal de sechestrul) are loc de la data comunicării actului persoanelor terțe invocate la alin. (2) art. 67 Cod de Executare.

În acest sens observăm o insecuritate juridică, care permite realizarea anumitor interpretări arbitrare a legii, iar justițiabilul în mod efectiv nu își poate realiza acest drept.

III. *Încălcarea dreptului de proprietate.*

În cadrul unei societăți democratice și durabile, dreptul de proprietate coroborat cu dreptul persoanei de a avea un acces liber la justiție reprezintă pilonul fundamental în vederea asigurării statului de drept.

Respectarea acestui drept, impune statului să creeze premise suficiente și efective pentru a asigura justițiabilului în caz de necesitate exercitarea acțiunilor în vederea apărării acestui drept.

Una din aceste premise efective care necesită a fi asigurate de către stat este de a îi crea justițiabilul posibilitatea de a contesta actele ce violează dreptul de proprietate.

Mai mult decât atât, în Hotărârea Curții Constituționale nr. 8 din 05.04.2019, la pct. 23-24 Curtea a menționat că, [...], că aplicarea sechestrelor în privința bunurilor mobile sau imobile poate constitui o ingerință în dreptul de proprietate al debitorului (a se vedea, *mutatis mutandis*, hotărârea Curții Europene în cauza *Luordo v. Italia*, 17 iulie 2003, § 67, în care restrângerea drepturilor unei persoane de a administra și de a dispune de bunurile sale într-o procedură de insolvență (similară unei proceduri de executare silită) a fost considerată de Curte drept o ingerință în dreptul de proprietate sub forma controlului folosinței proprietății, în sensul celui de-al doilea paragraf al articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție).

În acest context, Curtea Europeană a menționat că articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție pretinde adoptarea anumitor măsuri pentru asigurarea protecției dreptului de proprietate. Statele au în special obligația de a institui proceduri judiciare care implică garanții suficiente și, prin urmare, le permit tribunalelor să soluționeze în mod eficient și corect orice litigii între persoane private, precum și între indivizi și stat (*Sovtransavto Holding v. Ucraina*, 25 iulie 2002, §§ 96, 97).

Curtea a admis că imposibilitatea realizării în mod efectiv a dreptului de a contesta actele executorului judecătoresc care restrâng dreptul de folosință și dispoziție în privința bunurilor debitorilor poate constitui, în anumite circumstanțe, un eșec al statului de a-și respecta obligațiile procedurale pozitive care decurg din articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție. Astfel, având în vedere această jurisprudență, Curtea a reținut în prezenta cauză și incidența dreptului de proprietate, sub aspectul respectării obligației pozitive de a se institui proceduri care să asigure protecția acestuia.

Prin urmare reieșind din cumulul de circumstanțe, fapte, legale și probante, ajungem la concluzia că normele din Codul de Executare invocate în prezenta sesizare, contravin atât prevederilor constituționale cât și prevederilor internaționale la nivel de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

15. În baza argumentelor expuse *supra*, solicităm înaltei Curți, recunoașterea neconstituționalității sintagmei **„documentul se consideră înmănat destinatarului la data indicată în avizul de primire.”** din prevederea alin. (2) al art. 67 din Codul de Executare nr. 443 – XV din 24.12.2004, precum și alin. (7) al art. 67 din Codul de executare, conform căruia, **„termenul de contestare curge de la data indicată în avizul de primire, în confirmarea transmiterii documentului sau în procesul-verbal de înmânare a actului persoanelor indicate la alin. (2) și (3), sau de la data comunicării actului în modul prevăzut la alin. (4)”**.

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

16. Date suplimentare nu sunt.

VII - LISTA DOCUMENTELOR

17. a) Mandatul avocațial;

b) Toate actele relevante, ce atestă cele invocate în prezenta cerere fac parte componentă din dosarul civil nr. 25-683/2019, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător Dan Sîrbu.

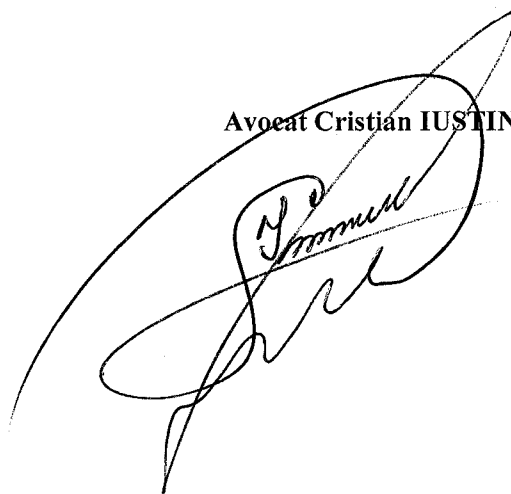
VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

18. Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

mun. Chișinău

10.01.2020

Avocat Cristian IUSTIN

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Cristian Iustin', is written over a large, faint, circular watermark or stamp. The signature is fluid and cursive.

ÎNCHEIERE

04 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componența:

Președintele completului, judecător

Ion Secrieru

Judecători

Iurie Cotruță și Viorica Mihaila

Examinând fără participarea părților chestiunea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate depusă de reprezentantul lui Tonu Sergiu, avocatul Cristian Iustin,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de S.C. "Agro-Peciște" S.R.L., Sergiu Tonu către S.C. "Elitagrotehnologie" S.R.L, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Romaliischi Maxim privind repunerea în termen cu anularea procesului-verbal de sechestrul nr. 175-3553/2017 din 19 decembrie 2017,

c o n s t a t ă :

La data de 15 ianuarie 2018, S.C. "Agro-Peciște" S.R.L., Sergiu Tonu s-a adresat cu o contestație către S.C. "Elitagrotehnologie" S.R.L, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Romaliischi Maxim privind repunerea în termen cu anularea procesului-verbal de sechestrul nr.175-3553/2017 din 19 decembrie 2017.

Prin încheierea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 29 noiembrie 2019, s-a respins cererea de repunere în termenul de contestare a procesului-verbal de sechestrul nr.175-3553/2017 din 19 decembrie 2017, s-a respins contestația înaintată ca fiind depusă tardiv.

La data de 09 decembrie 2019, S.C. "Agro-Peciște" S.R.L., Sergiu Tonu au contestat cu recurs încheierea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 29 noiembrie 2019 prin care s-a respins cererea de repunere în termenul de contestare a procesului-verbal de sechestrul nr.175-3553/2017 din 19 decembrie 2017 și s-a respins contestația înaintată, solicitând casarea acesteia, soluționarea problemei în fond.

La data de 10 ianuarie 2020, reprezentantul lui Tonu Sergiu, avocatul Cristian Iustin a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.67 alin. (2), (7) Cod de executare.

În motivarea cererii a indicat că referitor la prima condiție stabilită de lege menționează că norma supusă controlului de constituționalitate se regăsește în Codul de Executare, respectiv, Codul de Executare este un act supus controlului constituționalității prin prisma art. 135 lit.a) din Constituția Republicii Moldova.

Invocă că în partea ce ține de condiția numărul doi, constată faptul că aceasta este ridicată de către participanții la proces și anume de către Sergiu Tonu, prin intermediul reprezentatului său împuternicit în bază de mandat.

Referitor la condiția numărul trei, constată faptul că incontestabil prevederile supuse controlului constituționalității urmează a fi aplicate la examinarea cauzei, or instanța de fond și-a motivat exclusiv decizia de a respinge ca tardivă acțiunea în baza prevederilor legale pe care solicită a fi examinată din punct de vedere a constituționalității, mai mult, instanța de recurs, de asemenea poate să le aplice în vederea menținerii încheierii instanței de fond.

Reiterează că, a patra condiție se referă la faptul inexistenței altor hotărâri a Curții Constituționale în acest context, anterior Curtea nu s-a expus asupra constituționalității prevederilor în cauză, respectiv, consideră că și această condiție este îndeplinită.

Notează că, prin urmare, constată faptul că toate prevederile privind ridicarea excepției de neconstituționalitate sunt îndeplinite, din care motiv solicită instanței de recurs să ridice excepția de neconstituționalitate în temeiul prevederilor legale invocate.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră că cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate depusă de reprezentantul lui Tonu Sergiu, avocatul Cristian Iustin urmează a fi admisă, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 12¹ alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

Succesiv, Colegiul civil reține și faptul că la 09 februarie 2016, Curtea Constituțională a Republicii Moldova a adoptat Hotărârea nr. 2 ”Pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (sesizarea nr. 55b/2015)”, prin care s-a decis că în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională. Totodată, s-a dispus că excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu.

Conform § 79-80 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument

prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate. Curtea menționează că, dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

Potrivit § 82-83 din aceeași Hotărâre, Curtea a reținut că, judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate. Curtea reține că, verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale.

În acest context, Colegiul civil reține că, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

În speță, instanța de recurs, verificând respectarea condițiilor prevăzute la § 82 din Hotărârea Curții 4 Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, obligatorii pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, ajunge la concluzia că, acestea sunt întrunite în totalitate.

Astfel, Colegiul civil reține faptul că prevederile art.67 alin. (2), (7) Cod de executare intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, fiind ridicată de către participanții la proces și anume de către Sergiu Tonu, prin intermediul reprezentatului său împuternicit în bază de mandat.

Totodată instanța de recurs constată că incontestabil prevederile supuse controlului constituționalității urmează a fi aplicate la examinarea cauzei, iar anterior Curtea nu s-a expus asupra constituționalității prevederilor în cauză.

Corespunzător, în circumstanțele enunțate, Colegiul civil ajunge la concluzia de a admite cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate depusă de reprezentantul lui Tonu Sergiu, avocatul Cristian Iustin și a remite Curții Constituționale sesizarea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, întru verificarea constituționalității art.67 alin. (2), (7) Cod de executare al Republicii Moldova.

În corespundere cu prevederile art. 12¹, și art. 269 – 270 CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d i s p u n e:

Se admite cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate depusă de reprezentantul lui Tonu Sergiu, avocatul Cristian Iustin.

Se remite în adresa Curții Constituționale sesizarea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate depusă de reprezentantul lui Tonu Sergiu,

avocatul Cristian Iustin, întru verificarea constituționalității art.67 alin. (2), (7) Cod de executare al Republicii Moldova.

Încheierea poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Președintele completului,

Judecător

Judecători:

Ion Secieru

Ion Secieru

Iurie Cotruța

Iurie Cotruța

Viorica Mihaila

Copia Corespunde Originalului
Judecător *Viorica Mihaila*
Semnătura _____

V. Mihaila